

Spis treści

Wstęp	7
Rozdział I. Założenia teoretyczno-metodologiczne	11
1. Etniczność i nacjonalizm na pograniczu	11
2. Konflikt etniczny	32
3. O potrzebie wielu teorii	43
4. Kolonializm wewnętrzny	50
5. Metody badań własnych	59
Rozdział II. Polska dominacja i litewskie odrodzenie	77
1. Polskie czyny – polskie winy	77
2. Wieloetapowe litewskie odrodzenie narodowe	90
3. Różne konteksty nacjonalizmu	109
Rozdział III. Niepodległość Litwy a polska autonomia	125
1. Mniejszość polska wobec niepodległości Litwy	125
2. Stosunek władz litewskich do autonomii polskiej mniejszości	146
Rozdział IV. Polacy na Wileńszczyźnie	168
1. W świetle statystyk	168
2. W litewskich badaniach	177
3. W procesie transformacji	187
4. W różnych kontekstach zmagania o polskość	201
Rozdział V. Mniejszość polska jako sprawca i ofiara zagrożenia	221
1. Przebudzenie etniczne i oczekiwania polskiej mniejszości	221
2. Mniejszość polska w sytuacji zagrożenia	240
Rozdział VI. Litewskie rugie ziemskie	256
1. W świetle prawa i statystyki	256
2. Przydział, przenoszenie i bezprawna sprzedaż ziemi jako wywłaszczanie	264
3. Inne okoliczności i metody w walce z własnością polskiej mniejszości	275
4. Narodowe i stanowe oblicze rugów	284
Rozdział VII. Język polski i polska oświata	295
1. Możliwości korzystania z języka polskiego	295
2. Problemy i osiągnięcia polskiego szkolnictwa	315
Rozdział VIII. Kontrowersje wokół Armii Krajowej, wielkiego Wilna i wielkiego powiatu wileńskiego jako przykłady sprzeczności na tle narodowościowym	336
1. Armia Krajowa w pamięci społecznej Polaków i Litwinów	336
2. Wielkie Wilno i wielki powiat wileński a prawa mniejszości	354

Rozdział IX. Mniejszość polska w okowach giedroyciowskiego mitu, europejskiego paradygmatu i wewnętrznych waśni	376
1. Wschodni mit Jerzego Giedroycia	376
2. Europejski paradygmat w ujmowaniu mniejszości – założenia i skutki	394
3. Wewnętrzne waśnie	413
Zakończenie	429
Bibliografia	432
Summary	443
Zusammenfassung	451
Indeks nazwisk	460